

De tyske Handelskamre om Tysklands Industri og Handel i den ny Toldpolitiks første Aar.

Deutschlands Industrie und Handel im ersten Jahre der neuen Zollpolitik. Auszüge aus den Handelskammerberichten für 1880. Herausgegeben vom Verein zur Förderung der Handelsfreiheit. Berlin, 1881. Verl. v. Troitzsch & Ostertag (XVI + 96 S.).

Skriftet har, som Lejlighedsskrift, vel mere en øjeblikkelig Interesse; men denne er ganske vist meget betydelig. Det indeholder en særdeles anselig Samling af Uddrag af Handelskammerberetninger, som fortjener at læses ogsaa af dem, som maatte betvivle, at en «Forening for Handelsfrihedens Fremme» med fuld Upartiskhed kan foretage og sammenstille den Slags Uddrag.

Hvad vi læse i, og nedenfor gjengive af Skriftets Indledning, er sikkert i Hovedsagen rigtigt nok:

De tyske Handelskamres Beretninger om Tysklands Industri og Handel i den ny Toldpolitiks første Aar have vakt almindelig Opmærksomhed, fordi de have bragt de første fra kompetent Side afgivne Erklæringer over den reviderede Tarifs Virkninger. Ganske vist vil Ingen paastaa, at de deri indeholdte Fremstillinger paa alle Punkter ere uantastelige, sagkyndige Udviklinger; de kunne som alle Beretninger over det økonomiske Livs sammensatte Forhold ikke altid være fuldstændigt fri for Vildfarelser og ensidige Anskuelser. Men

Udtalelser fra Handelens og Industriens officielle Organer — Udtalelser, der fremkomme offentlig, og som, hvis de manglede saglig Begrundelse, strax vilde udæske Kritiken — maa dog altid være i Besiddelse af en vis Avtoritet. Beretningerne indeholde heller ikke blot almindelige Udtalelser om Handelens og Industriens Stilling; de fremføre positive Kjendsgjæringer til Belysning af den ny Toldtarifs hidtil iagttagne Virkninger. En fuldstændig Samling af Uddrag af Handelskammerberetningerne maatte være kjærkommen for Alle, der ønskede paa-lideligt Materiale til Belysning af den ny Toldpolitiks Indflydelse paa det økonomiske Liv.

Skriftet leverer Uddrag, ofte ret fyldige, næsten altid ordrette Uddrag — af alle indtil September d. A. offentliggjorte Handelskammerberetninger om den økonomiske Situation i 1880, uden Hensyn til de enkelte Kamres handelspolitiske Standpunkt. De faa Beretninger, der mangle, ville, i hvad Retning de end maatte gaa, ikke væsenligt kunne forandre det Billede af Tysklands økonomiske Situation i den ny Toldpolitiks første Aar, som den foreliggende Samling maler os. Dette Billede er ikke smilende: med overvældende Flertal gaa de tyske Handelskammerberetninger **imod** den ny Toldpolitik.

I to Retninger have Venerne af den ny Toldtarif, dens frivillige og dens officielle Forsvarere, villet tilskrive den en gavnlig Indflydelse paa Tysklands økonomiske Forhold.

For det Første skulde Toldtarifen have et almindeligt Opsving i Forretningerne til Følge. Det store Flertal af Handelskamre vidne direkte herimod; de allerfleste Beretninger erklære uden Omsvøb, at en almindelig Bedring ikke er indtraadt, at det indenlandske Konsum ikke er taget til, at Produktionsevnen gennemgaaende er meget svag, og at den lider under trykkede Priser. En Del af Aaret sporedes vel hist og her nogen Bedring; men denne tilskrives som Regel ikke Toldtarifen, men de bedre Forhold i Udlandet, den større Efterspørgsel fra Udlandet, og kommer derfor navnlig Exportindustrien til Gode. Denne Bedring er kun et Led i den Række af glædelige Fremtoninger, der efter en sexaarig

Krise viste sig næsten samtidigt i de fleste Lande, først og stærkest i de Forenede Stater. Beretningen fra det berlinske Kjøbmandsskab giver særlig et betydeligt Materiale til Belysning af, hvorledes det økonomiske Liv i England, Frankrig, Østrig, Italien, Rusland og de Forenede Stater efter en lang Tids Tilbagegang atter hævede sig i 1880. Denne Fremgang har ikke kunnet være uden Indflydelse paa Tyskland, men den viser sig her dog snarere svagere end hist. Det er ogsaa karakteristisk, at denne Bedring navnlig indskrænker sig til Aarets første Halvdel, der nøje hænger sammen med 1879's sidste Halvdel. Den kan heller ikke skyldes den ny Tarif; thi denne traadte for Størstedelen først i Kraft d. 1. Jan. 1880, og det første Halvaar derefter maatte dens Virkninger væsenlig lammes derved, at der af de Artikler, hvis Told den forhøjede, indførtes meget store Masser umiddelbart før den traadte i Kraft. Først efter at disse store Mængder vare forbrugte, altsaa vel i Aarets anden Halvdel, kunde man gjøre Regning paa, at de ny Toldsatser ret vilde lade sig mærke. Men netop da indtraadte en vidtrækkende Reaktion, og almindelig klages der over, at Situationen i Aarets anden Halvdel var langt slettere end i dets første! Selv de protektionistiske Handelskamre, der gjerne ville prise den ny Tarif, maa, naar det kommer til Stykket, indrømme dette. De vide, naar de i al Almindelighed tale om Tarifen, at fortælle meget Berømmeligt om den; men i Specialberetningerne mærkes ikke meget hertil, og det synes tværtimod af dem at fremgaa, at kun enkelte Exportforretninger (Jernindustrien f. Ex.) have nogen Grund til Glæde.

Og saa har man, for det Andet, talt om Tarifens vel-signelsesrige Virkninger i det Enkelte. Allerede den 25. Februar f. A. — altsaa paa en Tid, da den ny Tarifs Virkninger endnu umuligt lod sig konstatere — erklærede Rigsdagsmanden Stumm, der selv er saa stærkt interesseret i Jernindustrien, at den ny Tarif paa alle Omraader havde gunstige Resultater at opvise, og at der vel kun kunde herske én Mening om dens Fortrin! Denne anmassende Erklæring bekræftes imidlertid ikke af Beretningerne. Kun faa af dem

have noget Godt at melde. Og selv de mest beskyttede Industriegrene klage paa den ene Side over «altfor lav» Told, paa den anden Side over at den ny Told fordyrer Raastoffer, Arbejdernes Livsforhold o. s. v. Kun et lille Antal af store Fabrikker og industrielle Aktieselskaber synes at være tilfredse; — for Industrien i det Hele viser «Beskyttelsen af det nationale Arbejde» sig at være et meget alvorligt Tryk! Dette er det Resultat, som enhver Fordomsfri vil faa ud af Læsningen af de offentliggjorte Beretninger! Thi der er dog vel Ingen, som for Alvor vil anføre det som et Bevis paa Toldtarifens velsignelsesrige Virkninger, at Kursen paa nogle Aktier er gaaet i Vejret!

Og i en anden Henseende viser det sig, at den ny Toldpolitik ikke er falden saaledes ud, som dens Forsvarere havde lovet.

Af de 85 Handelskamre, hvis Beretninger citeres i det foreliggende Skrift, har ikke et eneste rent ud villet godkjende den Sætning, som under Forhandlingerne om den ny Toldpolitik saa ofte og saa stærkt proklameredes, nemlig: at Udlandet maa betale Tolden. De fleste Kamre betegne tværtimod ligefrem denne Paastand som aldeles urigtig. Og ogsaa de afgjort protektionistiske Kamre bestride indirekte dens Rigtighed derved, at de forlange *drawbacks* ved Udførselen af saadanne Artikler, til hvis Produktion der er blevet anvendt udenlandske toldpligtige Varer. Det almindelige Forlangende herom bærer i sig en Indrømmelse af, at den tyske Fabrikant selv har maattet betale Tolden for de fra Udlandet indførte toldpligtige Varer, — og Resultatet af Beretningerne synes da at være det, at ikke et eneste af Handelskamrene vil godkjende Bismarcks Theori om, at Udlandet betaler Tolden!

Drawbacks - Systemet har kun det Formaal, at sætte den indenlandske Industri i Stand til at kunne levere Udlandet billigere Varer end Indlandet. Høj Told og Drawbacks, høje Priser af Landsmænd og lave Priser af Udlændinge, — det er Principet. Man har tidligere bebrejdet det moderate Frihandels-system, at det uretteligt begunstigede Udlandet, — og dog

var Forholdet det, at dette System vilde gjøre det muligt for den indenlandske Industri uden kunstig Told-Fordyrelse fra Udlandet at hente sig de for Fabrikationen og Arbejdernes Ernæring nødvendige Stoffer, som kunde kjøbes bedre og billigere i Udlandet. Et udviklet Drawbacks-System, i Forbindelse med den ved Koalitioner muliggjorte Export til Spotpriser, gaar derimod ud paa at begunstige Udlandet paa Indlandets Bekostning.

Ingen fornuftig Mand vil paa Basis af de hidtil konstaterede Erfaringer fælde nogen endelig Dom over den ny Toldpolitik. Men dette udelukker ikke, at de offentliggjorte Beretninger indeholder mangt et Vink til dens Forstaaelse. De første Virkninger synes at være: trykket Industri, Fordyrelse af de vigtigste Livsfornødenheder, trykkede Arbejderforhold. Handelskammerberetningerne udtale for Størstedelen en knusende For dømmelsesdom over den ny Toldpolitik, og man skulde vel kunne antage, at en Regering, hvem det mere kom an paa Sagen end paa en stivnakket Hævdelse af en forudfattet Tendenspolitik, herefter vilde vende om fra den betraadte Vej eller i alt Fald gjøre Holdt. «Foreningen til Handelsfrihedens Fremme» synes ikke at være optimistisk: hvem der ret forstaaar Tidens Tegn — mener den, — vil ikke kunne skjule for sig, at der for Tiden selv af det mest overvældende saglige Bevis neppe er noget at haabe. Kun den ud i stedse videre Kredse trængende Erkjendelse af den ny Toldpolitiks sande Betydning kan bane Vejen for et Omslag, — og for denne Erkjendelse har «Foreningen for Handelsfrihedens Fremme» villet virke ved den foreliggende Publikation, der er af Interesse for alle de Læsere, der ønske at faa et lille Indblik i, hvad den reaktionære Toldpolitik betyder.
